

วิธีเพาะเมล็ดไม้ (สามารถใช้กับไม้ได้ทุกชนิด)

นำเสนอเมื่อ : 21 ก.ค. 2552

โรงเรือนควบคุมสภาพแวดล้อม

เรือนกระจก (Green House) หมายถึง
เรือนต้นไม้ที่สร้างขึ้นอย่างมิดชิด
ดาดฟ้าหรือหลังคาเป็นกระจกทั้งหมด เพื่อให้แสงสว่างลอดผ่านได้
หลังคาโดยทั่วไปจะใช้กระจกฝ้า
เพื่อลดแสงแดดที่จ้าเกินไปให้น้อยลง
ด้านข้างอาจก่ออิฐเป็นกำแพงคอนกรีต เพื่อลดค่าใช้จ่ายลง
ภายในเรือนกระจกสามารถควบคุมอุณหภูมิ ความชื้น
และการระบายอากาศ
เรือนกระจกเป็นเรือนต้นไม้ที่มีความจำเป็นอย่างยิ่ง
ที่จะต้องปรับอุณหภูมิให้เหมาะสมกับชนิดของพืช
ซึ่งมีทั้งพืชเมืองร้อนและเมืองหนาว
พืชแต่ละชนิดต้องการอุณหภูมิเพื่อการเจริญเติบโตที่แตกต่างกัน
จึงต้องมีเรือนกระจกไว้อย่างเพียงพอและเลี้ยงพันธุ์ไม้
อุปกรณ์และเครื่องมือที่จำเป็นต้องใช้ในเรือนกระจก ได้แก่
เครื่องทำความร้อน พัดลมระบายอากาศและเครื่องฉีดน้ำ
อุปกรณ์ที่ใช้ในเรือนกระจกจะต้องมีความพิถีพิถัน ดังนั้น
การสร้างเรือนต้นไม้ประเภทนี้จึงต้องลงทุนสูงมาก
จึงไม่เป็นที่นิยมเพราะได้ผลตอบแทนไม่คุ้มกับการลงทุน
ส่วนมากสร้างขึ้นเพื่อการผลิตเมล็ดพันธุ์
หรือเพื่อการศึกษาคนควา
แบบของเรือนกระจก เรือนกระจกแบบต่าง ๆ ได้แก่ (1) แบบเพิง
(lean-to) และ (2) แบบหน้าจั่ว (even-span)

เรือนกระจกแบบเพิงมีหลังคาลาดด้านเดียว
เรือนแบบนี้มักปลูกทางด้านใต้หรือตะวันออกของกำแพงหรือเรือนสำหรับปลูกพืช
หรือปลูกทางด้านเหนือของกำแพงหรือเรือนสำหรับออกรากของกิ่งตัดชำ เรือนแบบนี้หน้าจั่วมีหลังคาลาดลง ทั้งสองด้าน
มีความกว้างและความลาดชันเท่ากัน
ซึ่งอาจจะลาดอยู่ในแนวเหนือ-ใต้ หรือตะวันออก ตะวันตกก็ได้
ในสองแบบนี้ นิยมใช้แบบหน้าจั่วกันมากกว่าเรือนกระจกแบบนี้
อาจสร้างหลังเดียวโดด ๆ
หรือแยกจากเรือนที่อยู่ข้างเคียงที่เรียกว่าเรือนเดี่ยว (detached house) หรืออาจจะสร้างสองหลังหรือมากกว่าสองหลัง
และมีรางน้ำเชื่อมติดกันเรียกว่า เรือนพวง (ridge and furrow house) เรือนเดี่ยวทำให้ระบายอากาศและรับแสงได้มากกว่า
แต่ด้วยเหตุที่มีเนื้อที่กระจกมากกว่า
จึงทำให้เรือนเดี่ยวสูญเสียความร้อนเป็นปัจจัยที่สำคัญในระหว่างฤดูหนาวไปมากกว่าสวนเรือนพวง

ซ่อมแซมได้ลำบากกว่าและมักจะเก็บกักความชื้นในภูมิอากาศของภาคเหนือไว้ในปริมาณมากเกินไป โดยทั่วไป
เรือนเดี่ยวใช้ผลิตพืชผลหลายชนิดซึ่งต้องการอุณหภูมิแตกต่างกันหลายอย่างไปพร้อม ๆ กัน
สวนเรือนพวงใช้เฉพาะผลิตพืชผลหลายอย่างซึ่งต้องการอุณหภูมิเหมือนกันโดยปลูกไปพร้อม ๆ กัน

การตั้งอุณหภูมิและการระบายอากาศโดยทั่วไป
จะตั้งอุณหภูมิในเวลากลางคืนที่ 60° F (11.5° C)
ของอุณหภูมิลดลงถึงระดับสูงขึ้น Heater Thermostat
จะเริ่มทำงานให้มีอุณหภูมิสูงขึ้น
และเมื่ออุณหภูมิสูงขึ้นประมาณ 70° F (24° C) Cooling thermostat

วิธีเพาะเมล็ดไฟ (สามารถใช้กับไฟได้ทุกชนิด)

การเพาะเมล็ด

ไผ่เมื่อหมดอายุขัยจะออกดอกและตาย
ปกติไผ่จะเริ่มออกดอกในเดือนพฤศจิกายน-มกราคม
เมล็ดไผ่จะเริ่มแก่และร่วงหล่นประมาณเดือน มีนาคม-
เมษายน
เกษตรกรสามารถนำเมล็ดไผ่ที่ได้ไปทำการเพาะต่อไปโดยวิธีก
ารดังนี้

การเก็บเมล็ดพันธุ์

- เมล็ดไผ่เมื่อแก่จัดจะร่วงลงพื้น
เกษตรกรควรทำความสะอาดหรือถางโคนต้นให้เตียน
เพื่อความสะดวกในการรวบรวมเมล็ดไผ่
หรือใช้วัสดุหรือตาข่ายรองรับเมล็ดพันธุ์ไผ่
กรณีเขยาดินให้เมล็ดร่วงจากต้น

- รวบรวม เมล็ดพันธุ์ไผ่ที่ได้
ทำการผัดด้วยกระดงก็จะได้เมล็ดที่สมบูรณ์

- นำเมล็ดที่สมบูรณ์มาขัด
หวดเอาเปลือกออกโดยใช้พื้นรองเท้าแตะฟองน้ำ
ขัดหวดเมล็ดบนกระดง และผัดเอาเปลือกออก

- นำเมล็ดไผ่ที่ได้ไปผึ่งแดด ประมาณ 1 แดด
ก็สามารถนำไปเพาะได้
เพื่อป้องกันแมลงและไม่ควรเก็บเมล็ดไว้เกิน 1 เดือน
เพราะจะทำให้เปอร์เซ็นต์ความงอกลดลง

วิธีการเพาะกล้าไผ่

-
เมล็ดไผ่ที่จะเพาะควรขัดเอาเปลือกนอกออกก่อนถ้าเพาะทั้งเป
ลือกนอกเมล็ดจะงอกช้าและเติบโตไม่สม่ำเสมอ

- นำเมล็ดไปแช่น้ำ 2 คืน
หรือแช่เมล็ดด้วยน้ำอุ่นประมาณ 2 ชั่วโมงแล้วแช่น้ำอีก 1 คืน

- นำเมล็ดขึ้นจากน้ำ
แล้วห่อหุ้มเมล็ดด้วยผ้าร่อนน้ำให้ขึ้นอยู่เสมอประมาณ 2 คืน
เมล็ดจะเริ่มงอก

-
นำเมล็ดที่เริ่มงอกไปลงแปลงเพาะที่มีซีเมนต์เคลือบผสมดินและทรายร่อนพื้นหน้าประมาณ 4 นิ้ว
หว่านเมล็ดแล้วกลบด้วยดินหน้าประมาณ 1 ซม.
คลุมแปลงด้วยวัสดุคลุมดิน เช่น หญ้าแห้ง และฟางข้าว

- ทำการย้ายกล้า
ภายหลังจากการเพาะลงแปลงแล้วประมาณ 15 วัน
ซึ่งต้นกล้าไผ่ตงจะมีความสูงประมาณ 2-3 นิ้ว
ย้ายกล้าที่แข็งแรงลงถุงเพาะและอนุบาลไว้ในเรือนเพาะชำ
หรือในที่ร่มรำไร ประมาณ 6-8 เดือน ก็นำไปปลูกต่อไป

วิธีการเพาะเมล็ดไผ่ตงหวาน

เริ่มจากเก็บเมล็ดไผ่ตงหวานที่แก่จัด
เพาะในกะบะเพาะ โดยมีวัสดุเล็กละเอียด เก็บความชื้นได้ดี
รดน้ำทุกวัน แต่อย่าให้แฉะ ราว 7-10 วัน เมล็ดจะเริ่มงอก
จากนั้น 3-4 สัปดาห์ ย้ายกลาลงชำในถุงพลาสติกที่เตรียมไว้
รดน้ำ อย่างสม่ำเสมอ
เมื่อต้นแข็งแรงและสามารถดูแลทั่วถึงก็นำลงปลูกได้
หรืออาจจะใช้เวลาเตรียมต้น 6-12 เดือน จึงนำออกเผยแพร่
ทั้งนี้ ให้แน่ใจว่านำไปปลูกลงแปลงแล้ว เพอร์เซ็นต์รอดมีมาก

วิธีการตอนกิ่งไผ่

หัวข้อนี้จัดทำขึ้นเพื่อใช้ภาพเป็นสื่ออธิบายเสียมากกว่านะครับ เพราะผมไม่มีประสบการณ์ เนื่องจากได้ทดลองค้นหา "การตอนกิ่งไผ่" หรือ "วิธีตอนกิ่งไผ่" จากอินเทอร์เน็ตแล้ว ปรากฏว่า "ไม่เจอ" เลยจำต้องมาเขียนไว้ในหัวข้อนี้ เพื่อเป็นความรู้สำหรับสมาชิกที่ต้องการจะนำไปต่อยอด หรือ ขยายพันธุ์ไผ่ของตัวเอง หากสมาชิกท่านใดเห็นว่ามีข้อบกพร่อง ก็ช่วยๆ กันแนะนำเพิ่มเติมได้ ผมคิดเองคนเดียว คงมีจุดบกพร่องเยอะเหมือนกัน

สำหรับวัสดุและอุปกรณ์ในการตอนกิ่งไผ่

1. ขุยมะพร้าว
2. ถุงพลาสติก ขนาด 3x5 หรือ ตามขนาดของกิ่งไผ่
3. เชือกฟาง หรือ ด้าย หรือ ตอก หรือ ตั้วรัด (เหมือนในภาพ)
4. มีดพรว้า หรือ ขวานเล็กๆ สำหรับการผ่าตากิ่งไผ่

วิธีตอนกิ่งไผ่

1. นำขุยมะพร้าวแช่น้ำไว้ให้ชุ่ม หรือจะแช่ไว้สักคืนหนึ่งก็ได้นะครับ
2. นำขุยมะพร้าวใส่ถุงพลาสติก (ดังภาพ) รัดปากให้แน่นด้วยหนังยางหรือเชือกฟาง
3. ใช้มีดผ่าครึ่งถุงพลาสติก เพื่อเปิดช่องไว้สำหรับทางกิ่งไผ่
4. ใช้มีดผ่ากิ่งไผ่ จากด้านบนลงสู่ด้านล่าง อย่าให้ขาดนะครับ ให้เหลือเปลือกไผ่บางๆ ติดกับลำต้นไว้

5.

นำถุงพลาสติกห่อขุยมะพร้าวที่เตรียมไว้หุ้มกิ่งไม้ส่วนโคนที่ถูก
ผาออก แล้วมัดด้วยเชือกฟาง หรือ สายรัด
ผูกแน่นติดกับลำไม้

6. เมื่อรากของกิ่งไม้แตกเต็มแล้ว

ก็ให้ตัดกิ่งลงมาเตรียมเพาะชำ โดยให้เหลือปล้องไว้ 2-3
ปล้องครับ❌

เทคนิคการตอนกิ่งไม้

1- หากต้องการให้รากของกิ่งไม้แตกเร็วๆ
เปลือกไม้ส่วนที่ติดกับลำต้นไม่ควรให้เหลือมากเกินไป
ควรเหลือไว้หนึ่งเดียว

2- หากไม่ต้องการให้รากของกิ่งไม้แตกเร็ว
ก็ไม่ต้องทำตามแบบข้อ 1

การเลือกกิ่งไม้ที่จะตอน ต้องเลือก

ไม้รวก

จาก PalungjitRescueDisaster

ข้ามไปที่: [นำทาง](#), [ค้นหา](#)

1. ชื่อ ไม้รวก

2. ชื่ออื่น ตีโย ไม้รวก ไม้รวก รวก (ภาคกลาง) ฮวก
(ภาคเหนือ) วาบอบอ แวบัง (กะเหรี่ยง-แม่ฮ่องสอน) แวบาง

(กะเหรี่ยง-เชียงใหม่) สะลอม (ชาน-แม่ฮ่องสอน)

3. ชื่อวิทยาศาสตร์ *Thyrsostachys siamensis* Gamble.
และมีชื่อพ้องทางพฤกษศาสตร์คือ *Bambusa siamensis* Kurz
และ *B.regia* Thoms.

4. วงศ์ GRAMINEAE

5. ชื่อสามัญ -

6. แหล่งที่พบ ภาคเหนือ ภาคตะวันตก
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคตะวันออก

7. ประเภทไม้ ไม้ไผ่

8. ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ต้น ไม้ไผ่ขึ้นเป็นกอแน่นลำสูง 7-15 เมตร ลำตรง
เปลา มีกิ่งเรียวเล็ก ๆ ตอนปลาย ๆ ลำส่วนมากจะโต
มีเส้นผาศูนย์กลาง 2-6 ซม. คอนข้างเรียบมีวงไตข้อสีขาว
ธรรมชาติกาบหุ้มลำตื้นอยู่นาน ลำมีสีเขียว อมเทาปล้องยาว
15-30 ซม. โดยปกติเนื้อหนา ส่วนโคนมีเนื้อหนาเกือบตัน

กาบหุ้มลำต้น ยาว 22-28 ซม. กว้าง 11-20 ซม.
กาบมักติดตื้นอยู่นานสีฟางบางอ่อน
ด้านหลังปกคลุมด้วยขนอ่อนสีขาวมีร่องเป็นแนวเล็ก ๆ
สอบเล็กน้อยขึ้นไปหาปลายซึ่งเป็นรูปที่ตัดกับลูกคลื่น
ครีบกาบมีรูปสามเหลี่ยมอาจจะเห็นไม้ชัดก็ได้หรือเล็กมาก
กระจังกาบมีเล็กน้อยและหยักไม่สม่ำเสมอ
มีขนละเอียดเล็กน้อยใบยอดกาบ 10-12 ซม.
เป็นรูปสามเหลี่ยม มุมแหลมยาวและแคบ ขอบงอโค้งเข้า ใบ
รูปใบจะเป็นรูป (linear – lanceolate) ปลายใบเรียวแหลม
โคนใบเกือบกลมผิวใบทั้งสองด้านไม่มีขนกว้าง 0.6-1.2 ซม.
เส้นลายใบมี 3-5 (ข้างละ) ขอบใบคายคม
ก้านใบสั้นยาวประมาณ 2 มม. ครีบกาบหรือหูใบไม่มี

กระจู้ไบเรียว ขอบเรียบสัน
 กาบหุ้มไบข้างนอกไม่มีขนหรือมีขนอ่อนสีขาวปกคลุม
 ปลายตัดหรือป้านไม่มีขนแต่พองโตกว่าส่วนอื่นบาง

9. ส่วนที่ใช้บริโภค หน่ออ่อน

10. การขยายพันธุ์ การแยกหน่อหรือเหง้า
 การใช้กิ่งหรือลำปักชำ การปักกิ่งแขนง

11. สภาพแวดล้อมที่เหมาะสม
 ชอบขึ้นในที่สูงบนภูเขาหรือเนินสูง
 อากาศร้อนไม่ชอบน้ำขังหรือขึ้นในที่ แห้งแล้งได้
 ชอบดินระบายน้ำดี

12. ฤดูกาลที่ใช้ประโยชน์ ฤดูฝน เดือนมิถุนายน
 –กันยายน

13. คุณค่าทางอาหาร
 คุณค่าทางอาหารในส่วนที่รับประทานได้ 100 กรัม
 ประกอบด้วย

	Cal	Moist ure	Protein	Fat	CHO	Fibre	Ash	Ca	P	Fe	A.I.U	B1	B2	Niacin	C
	Unit	%	Gm.	Gm.	Gm.	Gm.	Gm	mg.	mg.	mg.		mg.	mg.	mg.	mg.
หน่อเฒ่า	33	90.4	3.5	0.3	4.1	0.7	-	14	42	0.2	-	-	-	-	-
หน่อต้ม	24	93.2	2.5	0.4	2.5	0.8	-	12	40	-	-	0.01	0.08	-	-

14. การปรุงอาหาร หน่อไม้หั่นมาต้มให้สุกก่อน
 รับประทานเป็นผักรวมกับน้ำพริก หรือนำไปปรุงอาหาร เช่น
 แกงจืด แกงเผ็ด แกงคั่ว แกงเขียวหวาน ผัดกับไข่ ผัดเผ็ด
 หน่อไม้เผาให้สุก นำไปทำ ซุปหน่อไม้
 หรือนำไปถนอมอาหารไว้รับประทานนอกฤดู เช่น หน่อไม้ดอง
 หน่อไม้ปิ้ง หน่อไม้ตากแห้ง

15. ลักษณะพิเศษ หน่อไม้ มีรสหวาน

16. ข้อควรระวัง -

17. เอกสารอ้างอิง

คณะอนุกรรมการประสานงานวิจัยและพัฒนาทรัพยากรป่าไม้
และไม้โตเร็ววนเกษตร. 2540. ไม้เกษตรวนเกษตร กิ่งได้
486 หน้า.

เต็ม สมิตินันท์. 2523. ชื่อพรรณไม้แห่งประเทศไทย
(ชื่อพฤกษศาสตร์-ชื่อพื้นเมือง). กรมป่าไม้ 379 หน้า.

รุ่งนภา พัฒนวิบูลย์ และคณะ. กลุ่มงานวิจัยไม้-หวาย
กรมป่าไม้. 2540. ไม้ไม้ 44 หน้า.

กิ่งที่ไม่อ่อนหรือไม้แก่จนเกินไป เหมือนๆ กับการตอนไม้อื่นๆ
ทั่วไป

เมื่อเสร็จขั้นตอนแล้ว ก็ใช้เชือกฟางมัดติดกับลำต้น หรือลำไผ่ไว้ให้แน่น
อย่าให้หลุดก่อนนะ เดี่ยวจะฉีกหมด ถ้ากิ่งไม้ปักกิ่ง